

Ocena

rozprawy na stopień doktora nauk medycznych lek. dent. Renaty Zielińskiej pt. „Radiologiczna ocena progresji zmian próchnicowych po zastosowaniu infiltracji żywicą o niskiej lepkości (Icon). Badania in vivo.

Choroba próchnicowa zębów jest w Polsce chorobą powszechnie występującą, mimo znaczącego postępu w rozwoju stomatologii. Znane są czynniki warunkujące powstawanie i rozwój tej choroby, a tym samym możliwości jej zapobiegania ale nadal Polska należy do krajów o bardzo wysokiej frekwencji i intensywności choroby próchnicowej. Powszechnie stosowaną metodą leczenia próchnicy zębów jest postępowanie inwazyjne, polegające na chirurgicznym opracowaniu ubytku i jego następowym wypełnieniu. Jest to metoda, która musi być stosowana w zębach, w których doszło już do powstania ubytku tkanek zmineralizowanych zęba, ale nie jest to postępowanie idealne, gdyż stosowane techniki i materiały nie zapewniają trwałości takiego leczenia.

Współczesna stomatologia jest ukierunkowana na nieinwazyjne leczenie zmian próchnicowych. Do takiego postępowania kwalifikują się zmiany próchnicowe we wczesnym stadium choroby tj. próchnica początkowa i powierzchowna, ale bez ubytku. Takie postępowanie oszczędza tkanki własne pacjenta oraz zapobiega dalszemu rozwojowi choroby, a więc powinno być szeroko stosowane. Jednak problem stanowi wykrycie choroby w takim stadium aby można było zastosować postępowanie nieinwazyjne polegające na remineralizacji szkliwa z użyciem preparatów fluorkowych lub najnowszej metody polegającej na infiltracji szkliwa żywicą o niskiej lepkości.

Lek. dent. Renata Zielińska podjęła się dokonania oceny skuteczności tej nowej metody na podstawie badań klinicznych. Tak więc wybór tematu rozprawy jest bardzo aktualny i trafny, dotyczy zagadnienia, które jest ważne i interesujące z punktu widzenia naukowego i praktycznego.

Rozprawa napisana jest według bardzo szczegółowego i logicznego planu, posiada typowy układ dla tego typu opracowań.

Bardzo dobrym wprowadzeniem do rozprawy jest wstęp, w którym Autorka dokonuje aktualnego przeglądu piśmiennictwa. Najpierw zapoznaje czytelnika z mechanizmem powstawania próchnicy zębów w szkliwie, jej objawami mikro- i makroskopowymi, a w dalszej kolejności opisuje powstawanie, przebieg i klasyfikacje zmian próchnicowych na powierzchniach stycznych, które były przedmiotem jej badań. Bardzo istotnym elementem wstępu jest opis wielu metod diagnostycznych stosowanych do wykrywania zmian próchnicowych na powierzchniach bardzo trudnych do diagnozy, jakimi są powierzchnie styczne zębów. Następnie Autorka dokonała szczegółowej analizy piśmiennictwa na temat metod leczenia wczesnych stadiów choroby próchnicowej. Omówione w podrozdziałach „Wstępu” zagadnienia dowodzą, że Autorka posiada rozległą i ugruntowaną wiedzę oraz doskonale zna zagadnienia związane z tematem rozprawy.

Celem pracy lek. dent. Renaty Zielińskiej była ocena progresji zmian próchnicowych na powierzchniach stycznych zębów bocznych po zastosowaniu infiltracji żywicą o niskiej lepkości z uwzględnieniem ryzyka próchnicy.

Materiał badawczy stanowiło 60 studentów II, III i IV roku kierunku lekarsko-dentystycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, u których po wykonaniu diagnostycznych zdjęć skrzydłowo-zgryzowych wykryto co najmniej dwie początkowe zmiany próchnicowe o głębokości nieprzekraczającej 2/3 zewnętrznej warstwy zębiny. U badanych dokonano oceny ryzyka próchnicy oraz oceny stanu zębów higieny jamy ustnej oraz stanu przyzębia. Na str. 34 w tab. II ilustrującej interpretację uzyskanych wartości wskaźnika SBI, błędnie podano te same krańcowe wartości w dwu przedziałach (50% i 20%)

Dobór materiału i zastosowane metody badań dowodzą, że Autorka potrafi skutecznie rozwiązywać problem naukowy.

Wyniki badań zostały przedstawione w sposób zwarty w postaci bardzo szczegółowych tabel i rycin. Lek. dent. Renata Zielińska wykazała, że po zastosowaniu preparatu Icon metodą infiltracji, po 12 i 24 miesiącach obserwacji odsetek progresji zmian próchnicowych był statystycznie istotnie niższy niż w grupie kontrolnej. I ten wynik badania jest szczególnie ważny i stanowi podstawę do wyciągnięcia wniosku z badań. Bardzo ważnym była również ocena progresji zmian próchnicowych w zależności od ryzyka próchnicy. (tab.XIV). Wydaje się jednak, że skoro w grupie podwyższonego ryzyka były tylko 4 osoby, to ten wynik nie powinien być brany pod uwagę przy wyciąganiu wniosków. Szkoda, że przy analizie wyników zawartych w tej tabeli nie zamieszczono analizy statystycznej, która mogłaby stanowić podstawę do wyciągnięcia wniosków.

W dyskusji Autorka w bardzo logiczny i zwarty sposób dokonała porównania wyników badań własnych na tle danych z piśmiennictwa. Wskazała na przyczyny różnic uzyskanych wyników innych badaczy takich jak dobór materiału, wiek badanych, ryzyko próchnicy, trudności diagnostyczne w kwalifikacji badanych, czas obserwacji a także liczebność badanych poddanych ocenie. Niestety niezbyt duża liczba publikacji obejmujących zagadnienia, które były również przedmiotem badań lek. dent. Renaty Zielińskiej utrudnia dokonanie takich analiz. Na podkreślenie zasługuje fakt, że Autorka przeprowadziła ocenę kliniczną skuteczności stosowania infiltracji szkliwa preparatem Icon i tych publikacji jest bardzo niewiele, a te które są zostały przeprowadzone na znacznie skromniejszym materiale badawczym. Większość publikacji została przeprowadzona na zębach usuniętych.

Powyższe fakty świadczą o właściwym wyborze tematu badań przez lek. dent. Renatę Zielińską, a przeprowadzenie badań klinicznych przy utrudnionym w obecnych czasach dostępie do materiału klinicznego znacznie podnosi wartość merytoryczną i praktyczną rozprawy. Najważniejszą częścią tego

rozdziału jest podsumowanie, które stanowi punkt wyjścia do sformułowania pięciu wniosków stanowiących kolejnych rozdziałów rozprawy.

Wnioski są logicznie związane z założeniami rozprawy, a ich treść świadczy o zrealizowaniu celu pracy.

Wszystkie wnioski są ważne, a najważniejszym z punktu widzenia praktycznego jest wniosek pierwszy, z którego wynika, że infiltracja żywicą o niskiej lepkości (Icon) jest skuteczną metodą hamującą postęp początkowych zmian próchnicowych na powierzchniach stycznych.

„Piśmiennictwo” obejmuje 158 pozycji polsko- i anglojęzycznych dobranych właściwie merytorycznie i posiada należyty stopień aktualności.

Podsumowując stwierdzam, że rozprawa na stopień doktora nauk medycznych lek. dent. Renaty Zielińskiej spełnia wymogi stawiane tego typu opracowaniom. Dowodzi, że Autorka jest bardzo dobrze przygotowana do prowadzenia badań naukowych, posiada szeroką wiedzę teoretyczną w zakresie stomatologii, potrafi samodzielnie rozwiązywać problem naukowy, rzetelnie i z ostrożnością analizować wyniki badań własnych na tle osiągnięć innych autorów.

Przedstawiona mi do oceny rozprawa stanowi interesujące i wartościowe opracowanie o niezaprzeczalnej wartości poznawczej i praktycznej. Praca, którą oceniam wysoko, wskazuje na dobrą znajomość poruszanej problematyki, warsztatu badawczego i umiejętności naukowych. W związku z powyższym uważam, że przedstawiona mi do oceny rozprawa pt. „Radiologiczna ocena progresji zmian próchnicowych po zastosowaniu infiltracji żywicą o niskiej lepkości (Icon). Badania in vivo” w pełni odpowiada wymogom stawianym rozprawom na stopień doktora nauk medycznych. Zwracam się zatem do Wysokiej Rady Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi o dopuszczenie lek. dent. Renaty Zielińskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego i wyróżnienia rozprawy.

Prof. dr hab. Jadwiga Buczkowska- Radlińska